

KLOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egy évre ... 240 Lei.
Fél évre ... 120 Lei.
Egy negyed évre ... 60 Lei.
Egy órára ... 20 Lei.

Hirdetők: Árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardi (Keglevé) Ferdinánd I.
(József főherceg-ut.) 22. sz. szoba.
TELEFON-SZÁM 191.

ARAD, 1922.

Pályaszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 15.

Százéves jóslat.

(Mazzini 1836-ban megjósolta a világháborút és Csehszlovákia keletkezését).

— Az Aradi Közlöny Bécsi szerkesztőségétől. —

A genováai Konferencia balsikerű befejezése után egy német publicista megemlékezik arról, hogy 100 év előtt Genovában sokkal jobban látták a jövő eseményét, mint most azok az állítólagos államférfiak, akik ottani heteken át tanácskoztak, de semmit sem cselekedtek, hogy a fenyegető világomlást megakadályozzák. Giuseppe Mazzini olasz politikus, aki Genovában született és 50 esztendő előtt halt meg, 1836-ban egyik könyvében a következőket írta:

— Az osztrák császárság és Törökország össze fognak omlani. A halálos dőfés a szíavoktól jön. Csehország szláv lakossága részéről európai háború esetén az osztrák császárságot végveszedelem fenyegeti. A csehek szövetségre fognak a morvakkal és valószínűleg sikerül megnyernök a magyar országi tótokat is. Ez a fejlődés elhalasztható, de megakadályozni nem lehet többé. Ugy sejttem, hogy a konfliktus, amely a végső döntést meghozza, a szerb kérdésből fog kiindulni.

Mivel Mazzini ezen érdekes jóslata szó szerint bekövetkezett, érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy az olasz államférfi a világháborúval kapcsolatban a szocializmus jövőjéről is nyilatkozott és kemény kritikát gyakorolt a forradalmi alapokra építő szocialista államok felett.

— A szociális kérdés szent ügye az emberiségnek — írta Mazzini.
— A munkásosztály felszabidítását

azonban minden nemzet ügyévé, ahogy saját szabadságának érdekei követelik. A társadalmi átalakulás csak úgy lehet maradandó, ha a forradalmak romjain erős államok alakulnak, mert különben a polgárháború és újabb vérontások befáthathatnak sorozata következik és a kormányformák változása nem szünteti meg az emberiség nyomorúságait.

ben kellett beavatkozni. A rendőrség beavatkozott olyan helyeken is ahol a kereskedők nem akartak árut adni csak idegen valutáért. De tegnapra a legtöbb kereskedő már így gondolkodott. A szocialista és a kommunista lapok a legközelebbi napokra nagy tüntetéseket és tömegfelvonulásokat jeleznek. Az Arbeiterzeitung felhívja a népet, hogy minden erejével képviselje követeléseit a kormánnyal szemben. A Wiener Tagblatt antantkörökből úgy értesül, hogy alaptalanok azok a hírek, hogy az antant olyan formán hajlandó az osztrák válság megoldására, hogy a kisanant egy vagy két hatalmának megbízatást ad az osztrák viszonyok rendezésére.

PÁRIS. A szenátus megszavazta Ausztriának az 55 millió franki előleget. Poincaré azzal érvelt, hogy a kölcsönt már nem lehet halogatni, mert ha Ausztria nem jut segítséghez, akkor nem marad más számára mint beolvadni Németországba, ami pedig Németország erősödését jelentené.

BÉCS. A Neue Freie Presseben és a berlini lapokban megszólaltatott vezető politikusok kijelentették, hogy a megindult csatlakozási mozgalomnak örülni kell nemzeti szempontból, azonban egyszerűen rámutatniuk azokra a veszé-

Németország passzív marad.

A hajdoki Ausztria. — Megszavazták a franciaközlésben előleget

BÉCS. A Kormány tanácskozáseitől függetlenül a szocialisták képviselői megjelentek az antant képviselőinél és kijelentették, hogy nem vállalhatják a felelősséget az eshetőségekért, amelyekkel számolni kell, ha Ausztria részére gyors segítség nem érkezik. Az utóbbi napokban a különböző nagyipari vállalatok, sőt az állami alkalmazásban álló munkások között a hangulat annyira elkeseredett, hogy a párt vezető emberői csak minden erejük megiesztésével tudták a nyugalmat helyreállítani. Berlinben élénk figyelemmel kísérik az ausztriai eseményeket. Kormánykörökben úgy vélik, hogy a békeszerződés annyira megkötötte Németország kezét, hogy a csatlako-

zás kérdésében teljes passzivitással kell viselkednie, különben Franciaország rögtön előállana a békeszerződés megszegésével és elindítaná csapatait a Ruhr vidékére, ahol azok bizonyára nem állnának meg. Ugy Ausztria, mint Németország érdeke, hogy Németország megmaradjon eddigi passzivitásában.

BÉCS. A Kormány a nagy bankokkal tegnap tárgyalásokat folytatott új jegybank felállítására. A tárgyalások eddigi eredménye szerint az új jegybank 200 millió svájci frank alantökével alakulna meg. Egyébként tegnap az osztrák korona esése miatt Bécsben pánikszzerűen rémült vásárlások folytak úgy, hogy a rendőrségnek több iz-

A repülés új korszaka.

London. Világraszóló esemény színhelye volt az aldershofi hadsereg-repülőbázis: Brennan mérnök elnyerte az angol hadügyminiszter 50.000 sterlinges díját, amelyet helikopter föltalálására tűzött ki. A díj kiadása a következő három feltételhez volt kötve: 1. Kétszer láb (609.6 méter) magasságba való emelkedés függőleges irányban; 2. Legalább félórán át tartó lebegés (és nem repülés), a levegőben; 3. Hatvan mértföldes (96 km.) óránkénti gyorsaság. Brennan teljesen új rendszerű csavarrepülője több mint félórán át lebegett egy helyben az Aldershof melletti Farnborough fölött s ezzel 1922. június 8-ika oda került a géprepülés első nagy dátuma, 1903. december 17-e mellé, amikor a Wright testvérek sárkányrepülője először repült Daytonban, távol az emberlaktá vidékektől.

A csavarrepülő (Helikopter) problémája csak néhány év óta izgatja a repülőgépkonstruktöröket.

Eddig a gyorsaság fokozása volt a főcél, a nagyobb biztonság elérése mellett. A sárkányrepülőgépgyártása jobb üzlet is volt — a helikopter — tervezésénél. Csak újabban gondolt rá Anglia és Franciaország, hogy meg kellene oldani a helyből való fölemelkedés problémáját. A sárkányrepülőgépek ugyanis nagy hibája, hogy csak a szél ellen való nekifutás után emelkedik föl s így fölszállásra alkalmas térre van szüksége. Másik hibája, hogy folyamatos előrehaladásra, még pedig gyors repülésre van utalva, hogy a levegőben maradhasson. A Helikopter minderről lemondhat, mert bármilyen ház udvaráról föl tud emelkedni, ott áll meg a levegőben, ahol akar s bárhol csöndesen leereszkedik. A sárkányrepülő és a csavarrepülő szerencsés vegyülete lesz tehát az az ideális repülőgép, amelyről a repülőgépkonstruktörök három nappal ezelőtt még almodni sem mertek.

A Helikopter föltalálója, Louis Brennan, már sokat hallatott ma-

gáról. Első műve egy torpedó volt, amelyet az angol kormány vásárolt meg. Később, 1907-ben sokat beszéltek Brennan egyszínű vasutjáról, amelyet egy „Gyroskop” (körstabilizátor) tartott egyensúlyban. Ennek előbb a modelljét csinálta meg, majd 1910-ben sikerült neki egy próbautazása is 40 utassal. Legutóbbára 1921. novemberében olvastunk Brennanról az angol lapokban. Azt írták róla, hogy egy helikopterrel kísérletezett, amely az első próba alkalmával hosszúságának megfelelő magasságba (6 méterre) emelkedett. Brennan az angol kormány támogatása költséges kísérletezésében s ezért olyan titokzatosan kezelte a lapok már az első kísérleteket is, hogy jóformán minden homályban maradt, ami Aldershofban történt.

Az első hat métert természetesen ki sem számítható távolság választja el a június 7-én megtett hatszáz métertől. S addig nem is tud meg a világ semmit sem a korszakot alkotó találmányról, amíg az angol kormány titokként

kezeli. Egyelőre csak annyi szivárgott ki a Brennan-helikopteréről, hogy Brennan maga rajzolta meg csavarrepülőjének alkatrészeit s mindegyiket más-írási műhelyben készíttette el, nehogy kifürkészhesék helikopterének a titkát.

A szinte beteges titkolózásnak az a magyarázata, hogy a Helikopterek nagyon egyszerű, nagyon könnyen elleshető alapeszméje lehet, épp úgy mint Wrighték első aeroplánjának. Wrighték Bosztonba menekültek kettős vászonsíkjukkal és légszavarjukkal, amit elég volt egyszer látni, hogy utána csinálhassák és Brennan csapataiktól elzárt repülőtéren mutatta be Helikopterét, nehogy rögtön közkinccsé váljék a nyitja. Ezt azonban csak ideig-óráig lehet csinálni s a vége mégis csak az lesz, hogy nem telik le sok idő s minden valamirevaló repülőgépkonstruktör a Brennan-Helikopter tökéletesítésén fog dolgozni. Érdekes, hogy mi-alatt Anglia még tudatára sem ébredt a nagy, angol találmány-

lyekre, amelyek fenyegetik Ausztriát abban az esetben, ha tényleg Németországhoz akar csatlakozni. Ebben az esetben Csehország 24 óra alatt megszállja Bécset.

A szerb királyság nászajándékai.

(Vagyont érő ékszerek és dísz tárgyak.)

Belgrád. Sándor szerb király és Mária román kir. hercegnő esküvőjük alkalmából a következő nászajándékokat kapták: Az angol királyi pártól gyémánt mellűt; *Beatrix* spanyol infánsnőtől csillagalaku briliáns diadémot; *Karagyorgyevics* Pál hercegtől gyémántkövekkel kirakott, email kazettát a szerb királyi család címerével; *Karagyorgyevics* Arsem hercegtől briliáns karperec; *Ilo-na* orosz hercegnőtől gyémántos arany karperec; a román királyi pártól gyöngygyűrűket; *Sándor* szerb királytól egy briliáns diadémot és egy colliert. *Károly* román kir. hercegtől briliáns gyűrűt; *Neana* kir. hercegnőtől ezüst yázát; *Mária* királynőtől arany teáskészletet; *Miklós* kir. hercegtől egy veronai festményt; a *Jockey-Club*tól két lovat; *Vendome* hercegnőtől egy sevrési porcelánlámpát; *A. Blankt*ól hermelin köpenyt; az Angol—Amerikai társaságtól fürdőszoba berendezést; *Prager* szőrmenagykereskedőtől fehér rókát és Bucuresti városától autómobil. Ezenkívül még számos kisebb-nagyobb ajándékot kapott a szerb királyi pár.

nak, azalatt Franciaországban már a várható hatásáról is vitatkoznak. A lapok például közlik Santos-Dumont nyilatkozatát, amely ezzel a kifakadással végződik:

— Ismerem az angol mérnök mesteri mutatványait. Két nappal ezelőtt érkeztem Párisba. (Santos-Dumont, aki 1906. október 23-án először repült Európában, braziliai honosságú), azonnal érintkezésbe léptem a legjobb repülőgéptechnikusokkal, akik elmondtak egyet és más — legtejemesebb meglepésemre.

— S mi volt az?

A meggyőződés rengő mellhangján felelt a braziliai francia:

— Biztosítottak arról, hogy a csavarrepülő sohasem fogja kiszorítani a sárkányrepülőt.

— Bizonyos ebben?

— Lehet, hogy a léghajót főlegessé teszi, de a sárkányrepülő tovább is ura marad a levegőnek.

Brennan angol mérnök s a franciák, akik eddig szintén lázasan keresték a Helikopter nyitját, most a fölfedezése után, már elvakult konoksággal esküsznek a sárkányrepülőre.

Nagyon hamar eiválik, hogy jó próféta volt-e Santos-Dumont?

Ujjászervezik a magyar kormányt.

(Fuzió tárgyalások az ellenzéki pártok között.)

BUDAPEST. A pótválasztások nem változtattak a pártok állásán. Az egységespárt kétharmad többsége megmaradt, a szociáldemokraták vasárnap pedig mindössze csak egy mandátumot tudtak szerezni. A pártok közül, melyek a választásokon résztvettek, csak kettő van olyan, amely szilárd és kijégyecsedett, egészet alkot és ennek következtében egyenesen haladhat célja felé. Az egyik az egységes párt, a másik a szociáldemokrata párt. A többi párt kisebb számaránya miatt aligha tud majd megállani a maga lábán. Épen ezért egyre-másra keresik a hozzájuk közelálló pártokkal a kapcsolatot. A fuzió vagy kooperációs tárgyalás már több párt között meg is indult, sőt a keresztény egység táborának a Huszár-Ernst csoporttal való egyesülése már befejezett tény. Az Andrássy-Friedrich csoport Haller pártjához keres közeledést. Ha Haller nem menne bele a fuzióba, úgy azt tervezik, hogy a keresztény ellenzéki centrumot valószínűleg megami szorosabb formájú pártszövetségé volna az ellenzéki pártoknak, Ezzel szemben *Wolf* Károlynak az a terve, hogy tekintet nélkül a pártok kormányttámogató vagy ellenzéki voltára, valamennyi kereszténypártot egyesíti vagy legalább is közelhozza egymáshoz. Ennek a tervnek azonban az Andrássy párt ellenkezése a legnagyobb akadálya. A liberális pártokban hasonló tervvel foglalkoznak. A Rassay párt, mint a legnagyobb liberális csoport, fölvetette a liberális ellenzéki pártok tömörülésének gondolatát. A mai helyzetben erről azonban szó sem lehet számos tárgyi és személyi akadály miatt. A tárgyi ellentétek legkiemelt kedőbbje a királykérdés és ez osztja két pártra a liberális ellenzéket. Ma inkább csak liberális pártszövetségről lehet szó, amelynek alap köveit a liberális ellenzéki pártok szombati értekezletén kívánják lerakni. Ami a kormány ujjászervezését illeti, az rövidesen be fog következni. A Budapesti Hírlap szerint megtörténhet, hogy gróf *Bethlen* István miniszterelnök szombaton az egységes párt értekezletén már a rekonstruált kormány élén jelenik meg. A miniszteri tárcának új emberekkel való betöltése egyszerre fog megtörténni, de legkésőbb a parlament megnyitására. Az új miniszterek közül egyedül nagyatádi *Szabó* Istvánt látják biztosnak, aki a földművelésügyi tárcát vállalja magára. *Mayer* János a jelenlegi földművelésügyi miniszter a tárcát annak idején csak ideiglenesen vállalta magára. A választások végeredménye a következő: kormányttámogatóknak 166, az ellenzékieknek 76, a közömbös pártokéknak 2, függőbenlévő állásúnak 1 mandátum van a kezükben. Tehát összesen 243 a magyar

képviselők száma. Pártok szerint a következő az arány: egységes párt 140, Ernst-csoport 15, Heinrich-csoport 2, kormányttámogató pártokivüli 9, (ezek alkotják a kormányttámogató pártot), az ellenzéket alkotják: a Friedrich-Andrássy csoport 12, a Haller-csoport 8, a Rassay-csoport 8, a Batthyány-csoport 2, a Vázsonyi-csoport 4, az ellenzéki pártokivüliek 17 és a szociáldemokraták 25 képviselője.

Ha a kémény füstöl...

(Pereskedés háztulajdonos és lakó között.)

Ha a háragos szomszédok már kimerítették minden leleményességüket egymás bosszantására: a szőnyegek porolása hajnalban, veszekedések, amelyek néha tettlegességé fajulnak és sok minden, ami próbára teszi a szegény áldozatok zaklatott idegeit, kezdődnek a „fülemüle” pereskedések. Ilyenkor a hatóságok kénytelenek beleszólni a szomszédok apró kis ügyeibe. Az alábbi történet, amely bámulatosan hasonlít a költő által megírt fülemülepörhöz, ma ért véget a városi orvosi hivatalban.

Ez a háborúság egy Strada Tribunal Dobra (Boczkó-utcai) háziur és lakója között folyt le. A háziurat nevezzük Pálnak, a vele pereskedésben álló lakó a hűség kedvéért legyen Péter. Péter mindjárt tüszkölt, ha a Pál kéménye füstölt. Péter kiderítette, hogy csakis úgy lehet a Pál kéménye ellen védekezni, ha a kaput állandóan nyitva tartja, mert a Pál kéményének rosszul nevelt füstje nem volt hajlandó másként az udvarból távozni, csak kizárólag a kapun keresztül. Pál azonban és a háznak még két lakója nem vette jónéven Péter tettét, mivel a kapu nyitvatartása következtében léghuzat keletkezett, aminek az lett a hatása, hogy ők kezdtek füstkölni. Pál és a két lakó úgy próbált védekezni Péter ellen, hogy a kinyitott kaput mindig becsukták. Mivel azonban Péter a becsukott kaput állandóan kinyitotta, feleletést tettek ellene az elsőkerületi előjáróságnál. Az előjáróság bizottságot küldött ki a nagy per megvizsgálására. A bizottság úgy döntött, hogy a kaput csukva kell tartani. Pétert nagyvont hántotta az előjáróság ítélete. Egy ideig dult-fult, szőnyegeket kezdett porolni hajnalban, macskazenét adott éjszaka a háziurnak és két lakónak. Miután ezzel jelentősebb hatásokat nem ért el, elhatározta, hogy ha forik, ha szakad: mégis neki lesz igazsága. Felment a városi orvosi hivatalba és elpanaszolta sérelmeit dr. Cucu Vazul főorvosnak. Megmutatta gyulladáshoz vezető szeméit, melyeket teljesen tönkre tesz Pál kéményének füstje. A főorvos szintén bizottságot küldött ki a helyszínre. A bizottság — tekintettel a rakoncátlankodó kéményfüstre — úgy határozott, hogy a Pál házának kapuját fontos egészségügyi szempontból állandóan nyitva kell tartani. Péter

bökögön élvezte diadalmát. Minden szabad idejét a nyitott kapuban töltötte, ahonnan fölényesen mosolygott le a véletlenül arra menő Pálra és a két lakóra. Azonban Pál is keményfából faragott legény volt. Ügyvédet fogadott, aki megtette a szükséges lépéseket. Fennjárt az előjáróságnál, az orvosi hivatalban és minden ékesszólását felhasználva, megpróbálta az igazság mérlegét Pál felé billenteni. Az ügyvéd közbenjárásának az lett az eredménye, hogy ma délelőttre tanácskozássra ültek össze az illetékesek. A salamoni ítélet a következő volt: Ha a Pál kéménye füstöl, a kaput nyitva, ha ellenben nem füstöl, csukva kell tartani.



Véres tüntetés Zágrábban.

(Revolverharc a diákok között.)

BELGRÁD. Szombaton Zágrábban a Szokol egyesület tornáin napén véres tüntetés volt. A nacionalista és a horvát blokkhoz tartozó diákok között éles szóváltás után revolver harc keletkezett, melyben részt vettek a közeli házak lakói is. Ugy a diákok közül, mint a közönség köréből többen megsebesültek, a tolongásban pedig több asszonyt és gyermeket letiportak. Az összeütközés a Jelasics téren folyt le. A tornaimpet az összeütközés miatt másnapra halasztották, de vasárnap újabb harc tört ki a nacionalisták és blokkisták között. A revolverlövések számos sebesülést okoztak.

Sport.

Temesvári AC I.—Glória CFR I. footballmérkőzés június hó 15-én csütörtökön délután 5 órakor az óvártéri sporttelepen.

— Törekvés—AMTE bajnoki footballmérkőzés csütörtökön, június 15-én délután 6 órakor az AAC pályán. 4 órakor a második csapatok.

Rendőrtisztek és színészek footballmérkőzése. E hónap 17-én délután öt órakor az Óván-téri „Glória”-pályán barátságos mérkőzést tartanak a színészek és rendőrtisztviselők footballcsapatai. A rendőrtisztviselők csapatkapitánya Dragiciu Aurél. A csapat tagjai: Timódi, Bozgan, Mihajlovits, Birkenbeuer, Gombóc, Vulpe, Orgovits, Dragiciu, Köhler, Crisán, Grosescu, Amacker. A színészek csapatának kapitánya László Andor. A csapat tagjai: Braun, Selmecey, Sipos, Zala, Barna, Ferenczy, Szabó Gy., László, Waidner, Keresztesy, Mészáros és Darvas. Külön érdekessége a mérkőzésnek, hogy a kezdő rugásokat Péchy Erzsébet és Horváth Mici rugják. Jegyek elővételben üllöhely 20 és 12 lei és állóhely 5 lei árban kaphatók Bloch és Bauer cégeknél és a mérkőzés napján a pénztárnál. Ajánlatos jegyekről előre gondoskodni, mivel korlátolt számban lesznek csak kibocsátva.

Olimpiai verseny Párisban. Páris. Az 1924. évben Párisban rendezendő nemzetközi olimpiai versenyekre Magyarországot is meghívják.

A babavásár.

(Riport a főpróbáról.)

Róma Dezső színházgató tegnap meghívót küldött az Aradi Közlöny szerkesztőségének, hogy a munkatársak jelenjenek meg Kardos Andor és Nádor Mihály Babavásár című operettjének ma délelőtt 10 órakor kezdődő főpróbájára. Tekintettel arra, hogy Aradon már rég nem volt nyilvános főpróba, érdekesnek tartottuk kiküldeni tudósítónkat, aki a következő tudósításban számol be a tapasztalatairól.

Délelőtt 10 óra. A nyári színház színészbejárójánál jelmez és jelmez nélküli színésznők és színészek diskurálnak. Várják az ügyelői csengő berregését, de ez késik. A zenészek kődobalással töltik idejüket. Már negyedtizenegyre, de a főpróba még nem kezdődik. Talán késik Péchy Erzszi? Közben megérkezik Inke Rezső vasgyűrű kisfia. A színésznép körülveszi a bájos apróságot. Ocskay Mihály nem hagyja magát és elővezeti fiát, Attilát. A két gyerek összebarkózik. Gy. Gömör Emma is előhozza újszülött — farkaskutyáját. A kedves család jelenetbe beleszól végül az ügyelő csengője. Kezdődik a főpróba. Mindenki siet a maga helyére: a művészek a színpadra, a hírlapírók az üres nézőtérre. Csánvi Mátyás karmester már a pulpituson ül és jelt ad a nyitányra. De ugyanakkor a piros függöny is szétmegy. Ez előírás ellenes. A függöny visszamegy és most már zavartalanul folyik a nyitány. Közben a sötét nézőtérre folyton hallatszik Selmeczy Mihály hangja:

— Alázatos szolgálója, van szerencsém.

Kallós József Csandre Infi a fiatal kómikust, aki kijelenti, hogy a nyitányban régi ismerősöket üdvözöl. Pedig nincs igaza, mert a nyitányban új ismerősökkel találkozunk. — No de túl vagyunk a nyitányon. Kezdetét veszi maga a darab. Péchy Erzszi, bizonyára nem értesülve róla, hogy a főpróba nyílt város, csak markirozza az éneklést. E példán felbuzdulva Sebestyén Jenő a játékot is markirozza. A szigorú kritikusok csalódottan néznek egymásra. Már veszik a kalapjukat, hogy távozzanak, mert más főpróbát vártak. Hírnök megy a színpadra és jelenti, hogy mi készül a nézőtérre. De rendbe jön minden. A vendégművész már úgy énekel, mint rendes esti előadásban és a többiek is rendesen játszanak. Itt-ott akad még valami simítani való az előadásban, ezt is szépen elintézik. Így azután szép sorjában leperog a főpróba. Meg kell említenünk, hogy Sebestyén kétszer ugrik át egy karikán. Sok minden szép és jó van a Babavásárban. Péchy Erzszi, Szegő Lili, László Bandi, Inke Rezső, Sebestyén Jenő az előadásban meg fogják mutatni, hogy mit tudnak. A főpróba végén László Bandi ezt mondja az egyik kritikusnak:

— Ne hogy megírd, hogy jobb footballista vagyok, mint színész. A footballisták úgy is azt mondják, hogy jobb színész vagyok, mint labdarúgó.

A nemzeti kisebbségek ügye.

(Paul Appel, a francia népszövetségi liga elnöke nyilatkozik az „Aradi Közlöny“-nek.)

— Az „Aradi Közlöny” prágai tudósítójától —

A népszövetségi ligák Konferenciájának befejezése után abban a megfigyelésben részesültem, hogy Paul Appel, a francia népszövetségi liga nagynevű elnöke külön kihallgatáson fogadott. A kihallgatás során Paul Appel a következő nyilatkozatokat tette:

— A nemzeti kisebbségek ügye sokkal bonyolultabb probléma, sem mint azt az érdektelt kormányok, vagy maguk a nemzeti kisebbségek egyoldalúan hiszik. Kétségtelen, hogy vannak sérelmek, de az is bizonyos, hogy a nemzeti kisebbségek — természetesen igen érzékenyek — és a sérelmeket túlozzák. Nem lehet azt remélni, hogy egy-két vizsgálat és konferencia a nemzeti kisebbségek kérdésében megnyugvást teremthet. Mindenesetre igen nagy eredmény az, hogy ma már a nemzeti kisebbségek képviselői az államok kormányaival egy asztalnál tárgyalnak. Ez annak a jele, hogy a

szültség engedett és meg van a lehetősége annak, hogy idővel a dolgok mindkét fél melegezésére rendeződni fog.

— A francia közhangulat kívánja Németország mielőbbi felvételét a Népszövetségbe. Másrészt azonban azt is kívánja, hogy Németország a békeszerződésekben vállalt kötelezettségeit teljesítse. Oroszországot még korai volna a Népszövetség tagjai közé felvenni, azonban az összes európai államoknak valamiképpen fel kell venni az érintkezést Oroszországgal. Így kell előkészíteni Oroszország bekapcsolódását a Népszövetségbe. Franciaország azonban nemcsak Németország felvételét, hanem az Északamerikai Egyesült Államok csatlakozását is kívánja. Nagy előny hármolnék Amerika csatlakozásából az összes európai államokra és igen megerősítené a békebiztonságukat is.

Bucuresti dicséret Aradról. (Ami tőlünk irgylnek.)

Egyik Bucuresti napilap munkatársa legutóbb Aradon járt és tapasztalatairól a következő érdekes cikket írta:

— Aradra érkezésemkor feltűnt a város szépsége. A tiszta utcák, a gyönyörű Boulevardok, a monumentális épületek, a Marosparti korzó, igazi nagyváros képét nyújtották. Az aradi kávéházakban nem foglalkoznak politikával, ennél inkább a sporttal, amelyet egyszerűen az egész aradi ifjuság előszeretettel üz. A korzón sétáló emberek nagyrésze, dacára az óriási hőségnek — kalap nélkül jár. Sok férfinek a feje le van borotválva, úgy néznek ki, mint a tenyér. Ez ugyan egészséges lehet. A regátbeltek azonban nem tudnak megbékülni ezzel a szokással, holott a külföldön már régóta gyakorolják. Sajnálatos jelenség az, hogy a regátbeliek nem látogatják eléggé Aradot. Pedig ez a tiszta, szép és jólvilágított város megérdemelné, hogy polgáraink meglátogassák és gyönyörködjenek a város szépségében. Helybeli román lapok nincsenek. Ugyalászik a papírhiány, vagy a cenzura miatt nem jelennek meg a román lapok. Ellenben a kisebbségek újságjai majdnem mind megjelennek. A Marosparti sétány festői látványt nyújt. Itt széksorok vannak elhelyezve. Egy-egy székeért 25 banit kell fizetni, az így befolyt összeget a székek jókarbantartására fordítják. A mi előjárásunk is megvalósíthatná ezt a szép intézményt.

— Aradon való tartózkodásom alkalmával meglátogattam Goldis László, volt minisztert. Különböző dolgokról beszélgettünk, azonban

politikai nyilatkozatot nem volt hajlandó adni. Jelenlétemkor egy ireni (borosjenői) küldöttség járt Goldisnál, amely azt a kérelmet terjesztette elő, hogy papjukat távolítsák el, mert a választások alkalmával — állítólag — ő lopta el az urnákat. Több aradi vezetőférfi vel beszélgettem, ezekről a beszélgetésekről azonban egy legközelebbi cikkben fogok beszámolni.

Borzalmas orkán.

(A newyorki vihar pusztításai.)

Az Aradi Közlöny amerikai híradás nyomán már írt arról a hatalmas orkánról, amely vasárnap Newyork környékén dühöngött és amelynek sok emberélet is áldozatul esett. A maga nemében páratlan elemi csapásról újabban a következő táviratok számolnak be:

NEWYORK. A vasárnap délutáni hatalmas szélvihar öt óra tájban kezdődött és hat óra felé érte el tetőfokát. Vasárnap lévén, a kirándulók ezrei lepték el Long Island és Sound homokpartjait, hogy a rekkenő hőség elől a tenger habjaiban találjanak enyhülést. A lankás partok mentén száz és száz kis csónakban üdültek a fürdőzők, amidőn egyik percről a másikra elsötétült az ég és irtózatos menydörgés között óriási szélvész támadt, amelynek sebessége a meteorológusok megállapítása szerint meghaladta a 160 kilométeres sebességet. Az orkán csakhamar forgószélle változott, amely felborította a csónakokat és a kisebb gőzhajókat és vitorlásokat is tönkre tette. A tenger még ma is tele van hajóroncsokkal. Eddig ötven halottat és száznál több súlyos sebesültet vett ki a víz a partokra. Caeson Pointban, a leglátogatottabb ame-

rikai fürdőhelyek egyikén több millióra tehető a vihar okozta károk. A fürdőhely parkjának óriási forgókereke, melynek vagonjai tele voltak kirándulókkal és fürdővendégekkel, a vihar hatása alatt közepében ketté tört. Felső része beleesett a tengerbe. Nyolcvan utasa közül hatan azonnal megfulladtak. Harmincan az esés következtében halálosan megsérültek, a többiek könnyebben sebesültek meg. A vihar a városban is szörnyű pusztítást végzett. A parkok fáit gyökereitől kitépte, az orkán tartama alatt cégtáblák, kőmennydarabok és tetőcserepek röpkeidő alatt levegőben. A vihar egész pavilonokat széjjel fúrtott. Az utcákon járókelők közül sokan halálosan vagy igen súlyosan megsebesültek a lezuhló zsinidelyektől és faltörmelékektől.

Két millió angol font.

(Bratiana pénzügyminiszter otthon.)

BUCURESTI. Bratiana Vintila pénzügyminiszter a fővárosba érkezett. Kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy azért utazott a francia fővárosba, mert egy ottani pénzcsoport komoly ajánlatot tett a kincstári borok konzolidálására vonatkozólag, amellyel tényleg sikerült is megállapodást kötni. Az egyezményt a szükséges rezervákkal alá írta a pénzügyminiszter, ami bizonyos módosításokat tesz majd lehetővé. A szerződés nagyon előnyös Romániára nézve. Románia azonban nem ad sem külön garanciákat, sem külön koncessziókat, mint ahogy azt híresztelték. A pénzcsoport két millió font sterlinget bocsájt Románia rendelkezésére. Bratiana pénzügyminiszter kölcsönt nem vett fel a erről szóló hírek tévesek. A fenti összeg törlesztése 40 évi annuitással fog megtörténni 4 százalékos kamatozással. Holnap érkezik Bucurestibe az angol konzorcium néhány tagja, hogy a szerződés jogi formáit megállapítsák. (Rador.)

Román delegáció Hágában.

(Szakértők zárt ajtók mögött.)

BUCURESTI. A hágai konferenciára kiküldött román delegátus Diamandi meghatalmazott miniszter, Arion követségi titkár kíséretében tegnap este Hágába utazott. Néhány nap múlva megérkezik Hágába a másik delegátus, Chirlasescu is. (Rador.)

HÁGA. A lapok cikkekben figyelmzettetik azokat, akik tulzott várakozással tekintenek a hágai konferencia elé, hogy vigyázzanak, mert csalódnai fognak. Mindenekelőtt az értekezlet nem lesz nyilvános. Az értekezleten aktiv államférfiak és miniszterek nem vesznek részt, mert azon szigorúan szakértők fognak dolgozni, még pedig zárt ajtók mögött.

PARIS. A hágai konferencia tisztán technikai jellegű lesz és a határozatokat csak ad referendum fogják hozni. A francia minisztertanács elhatározta, hogy bizottságot küld ki, amelyben a szakértők is helyet foglalnak s majd ez a bizottság fog nem hivatalosan résztvenni a konferencián. (Rador.)

Csecsemő a lakáshivatalban

(Az elkészeredett lakáskereső.)

BERLIN. Az itteni lakáshivatal ügymenetét különös incidens zavarta meg tegnap. Egy 28—30 évesnek látszó munkásasszony jelelt meg a lakáshivatal egyik tisztviselője előtt és elpanaszolta, hogy nem tud lakást kapni.

— Már hónapok óta járok ide, — mondotta — az egyik kérvényt a másik után nyújtom be, az egyik hivatalból a másikba szaladok, de még mindig nincs lakásom. . .

— Sajnálom, nem tehetek róla — mormogta a hivatalnok a szorgalmas mentegetőző formulát.

Az asszony tágra meresztett szemekkel nézett a hivatalnokra, néhány pillanatig hallgatott, majd ismét lamentálni kezdett:

— De az mégis csak borzasztó, ha nincs az embernek lakása . . . Érti uram, nincsen lakásom, nincsen ahova bemehessek és ahol alnassak.

A hivatalnok kelleetlenül ráncolta össze a homlokát és megismételte a milliószor kiejtett formulát:

— Sajnálom, nem tehetek róla . . .

Bosszúsan fordította el fejét s intett az asszony hátamögött álló csoportnak, hogy a sorrakerülő lépjen elő. Az asszony nem akart távozni.

— Hát nem ad nekem lakást? — kérdezte kétségbeesett hangon.

A tisztviselő nem is felelt neki, csak arcjátékkal jelezte, hogy menjen tovább. Az asszony erre a karján levő kosarat levette és a hivatalnok asztalára tette.

— Hát jól van, — kiáltotta — ha én nekem nem lesz lakásom, én csak meghúzodom valahol, valamelyik hid alatt . . . de ezt itt hagyom magának.

Azzal kirohant a hivatalból, mintha puskából lötték volna ki. A hivatalnok gyanakodva nézett az elébe tett kosárra. Az első gondolata az volt, hogy valamilyen robbanóanyag van benne és ezért félrehúzódott. Ugyanezt tették a szobában lévő lakáskereső felek is. A következő pillanatban valami mozogni kezdett a kosárban, majd halk nyöszörgést hallottak és egyszerre csak apró kezecke nyúlt ki a kosárból. A hivatalnok most már a kosár fölé hajolt és kivett belőle egy körülből hat hónaposnak látszó kis babát. Az apróság jóízűen aludt s egyáltalán nem zavartatta magát a lakáshivataltól és a lakást kereső felektől. Nyugodtan szendergett a hivatalnok karjában. A különös vendég persze óriási szenzációt keltett. Futottak az asszony után, de az már eltűnt. Erre a gyermekmenhelyre telefonáltak, hogy azonnal vegyék át a kis jövevényt. De mindenünnen azt felelték, hogy nincs hely. Épp úgy, mint ahogy lakás nincsen, nincsen a letelek számára sem hely. A lakáshivatal főnöke erre az iktató egyik íróasztalát rendezte be a csecsemő lakásának s az egyik gépirókisasszonyt bízta meg azzal, hogy gondozza a kicsikét addig, míg alkalmasabb helyet találnak számára.

Egy millió korona beváltatlan marad.

(Az aradi pénzügyigazgatóságon és bíróságon letétben levő korona-bankjegyek sorsa.)

Ma érkezett vissza Oradea-máról az aradi pénzügyigazgatóság egy főtisztviselője, aki ott különböző hivatalos ügyeket intézett el. A főtisztviselő többek között a Banca Nationala ottani intézetével is érintkezésbe lépett és érdeklődött, hogy az annak idején elkobzott, de be nem váltott korona-bankjegyek beváltása mikor és miképpen fog megtörténni. Ugyanis annak idején, amikor a koronabankjegyeket leire váltották be, az ügyészségtől és a pénzügyigazgatóságon nagymennyiségű korona-bankjegy volt letétben különböző okokból. Természeteszerű, hogy azok tulajdonosai koronabankjegyeiket nem válthatták be személyesen, hanem a beváltást a letétket őrző hatóságoknak kellett volna eszközölniök vagy legalább is

a bejelentést. Az aradi főtisztviselőnek a Banca Nationala oradea-marei (nagyvárad) intézeténél, mely annakidején az aradi beváltást is eszközölte, azt a felvilágosítást adták, hogy a koronabankjegyeknek leibankjegyekre való beváltását csak a pénzügyminiszter rendelheti el és azt a Banca Nationala csupán végrehajtja. Miután a pénzügyminiszter aradi tartózkodásakor olyan kijelentéseket tett, hogy nem sok remény lehet a még be nem váltott koronabankjegyek beváltására, így tehát a több mint egy millió korona még mindig letétben levő összeg beváltására is aligha fog sor kerülni, pedig az összeg tulajdonosai egyáltalán nem okai annak, hogy a beváltáskor nem jelentették be letétben levő bankjegyeiket.

Irodalom és művészet.

* A Nyári színház heti rendszerű műsora: Csütörtök d. u. Peleskei nó tárius; este: Péchy Erzsébet felleléssel Babavásár új operett, másodszer. Pénteken: Péchy Erzsébet felleléssel Babavásár, új operett harmadszer.

* A színházi iroda hírei. Babavásár. Babavásár operette a budapesti diadalmas bevonulás után először Aradon került színre tegnap este. A Babavásár Budapesten kívül még másutt nem került színre, Bécsben és Berlinben a szerzők jelenlétében most folynak a próbák. Péchy Erzsébet egy havi vendégszereplés után szombat és vasárnap bucsuzik az aradi közönségtől. — Peleskei nó tárius. Ma, csütörtök délután 3 és fél órai kezdettel leszállított helyárrakkal Gaál Mózes kiváló énekes bohózatát kerül színre az egész társulat részvételével. — Boszorkány. Sardou világhírű színműve vasárnap délután kerül színre a főszerepben Tompos Ella, Heppesné, Gellért, Benkőné, Sipos, Mészáros, Darvas, Kallós, Tolnay, Selmeczy, Ács és Olasz. — A budapesti m. kir. Opera együttese Mader Raul igazgató személyes vezénylete mellett hétfőn kezdi meg vendégszereplését. Az Opera elsőrendő tagjai szombaton érkeznek Aradra és azonnal megkezdik a próbákat. Jegyek ezen eladásokra már pénteken válthatók a féli színház pénztáránál.

* Codreanu asszony táriata. Élénk érdeklődés nyilvánul meg Elenora Codreanu-Dobrovici asszonynak a Kulturpalotában rendezett képkiallitása iránt. Arad művészkedvelő közönsége szorgalmasan látogatja a nívós kiállítás, amelynek minden egyes darabja tehetséget és művészi készséget eláruló mű. Már eddig is több vásárlás történt. Különösen a tanulmányfelek és portrék, az aquarellek és krétarajzok iránt mutatkozik nagyfokú érdeklődés.

* Hangverseny a Kulturpalotában. Junius tizenharmadikán, vasárnap este a Kulturpalota nagytermében A. Elekterescu szopránénekesnő, Andreescu Gyula tenorista, Teodorianu baritonista és Stoinescu István a bucurestii zeneiskola igazgatója nagy hangversenyt tartanak. A műsoron Puccini, Schumann, Massenet, Cou-

nod legkiválóbb szerzeményei szerepelnek. Jegyek előre válthatók a Klein hírlapirodában.

* Százszázalékos helyáremelés. Arad városi szűgyi bizottsága ma délelőtt dr. Robu János főpolgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen tárgyalta Róna Dezső szűgyigazgató bejelentését, hogy 19-től a magyar királyi Operaház együttesét Aradra szerződtette hat napi vendégszereplésre és a vendégszereplések alkalmával körülbelül 100 százalékos helyáremelést kért a szűgyi bizottságtól. A szűgyi bizottság hozzájárult Róna Dezső szűgyigazgató kéréséhez.

A postások visszavétele.

(Aradon nincs ilyen tisztviselő.)

A tisztviselők alkalmi bizottságának az egyes szakmabeli esküt nem tett hivatalnokok visszavételére delegált bizottsága jelenleg a postahivatalnokok visszavételének kérdésével foglalkozik. A bizottság a vizsgálat folyamán szigorú megkülönböztetést tett azok között, akik az Averescu-féle rendelet előtt szűntették meg hivatalos tevékenységüket és azok között, akik e rendelet kibocsátása után hagyták el állásukat. A bizottság azonban nem zárkózott el az elől, hogy azoknak az ügyét is megvizsgálja, akik 1920. augusztus 15-ike után léptek ki a szűgyalattól. A bizottság különösen az egyéni arravalóság megállapításánál legmesszebbmenő jóindulatot tanúsítja. Azoknál az embereknél, akik a távirati gépek kezelésében és a gyakorlatban kellő jártasságot tudtak felmutatni, a román nyelv tudásához kötött feltételt a minimumra redukálták. A kolozsvári posta és távirat igazgatóság mindazokat a posta és távirat alkalmazottakat, akik a tisztviselők alkalmi bizottsága által összeállított kimutatás szerint a szűgyalattukba való visszavételt kérték, fáv iratilag már be is rendelte felvilágosításra.

Ez ügyben Bulsan Avram postafőnökkel beszélgetést folytattunk aki kijelentette, hogy hasonló rendelet még hozzá nem érkezett. Aradon különben sincs jelenleg egy olyan tisztviselő sem, aki megtagadta volna a hűségkü letételt és itt maradt volna a városban. Azok a kellő gyakorlati tudást nélkülöző kiegészítő alkalmazottak akik a háboru alatt kerültek a postához már 1919-ben kiléptek a szűgyalattól és így ezek ugy sem jöhetnek hasonló okokból számításba.

Mozi.

* A mozgókép-színházak csütörtöki műsora. Az Apolló-színház műsorán csütörtökön utoljára megy Mark Twain világhírű regénye után készült pompás kép: a Koldus és királyfi, amely óriási sikert aratott a szerdai előadásán. Beláthatatlan tömegek hullámanak a képen, a melyen a világhírű író gazdag regénye minden bájával, szellemességével és ötletességével elevenedik meg előttünk. A főszerepet Lubinszky Tibor a végtelen bájos gyermek-színész alakítja. Az Uránia-színházban ugyancsak utoljára megy csütörtökön az a nagyarányú műsor, amely az Astra-filmgyár remekét: Börtön bus lakója és a kacagató amerikai kétfelvonalas burleszket (Hajrá utánna . . . cimen) foglalja magában és a hatalmas műsor óriási sikert aratott az Urániában.

* Pénteken új műsor a mozgóképszínházakban. A pénteki műsoron az Apollóban szenzációs vigjáték bemutatás lesz. A vigjáték estélyen két kacagató vigjáték, illetve bohózat szerepel és pedig: Majom kerestetik cimen és az Ezred leánya címmel. Az első egy fényesen kiállított vigjáték, amelynek főszerepében Paul Heidemann nyújt oly kiváló művészetet, amely a komikus szerepekben szinte példátlanul álló. Ugyancsak hasonló zsánerű kép az Ezred leánya című kép, a melyben azonban a finoman raffinált komikum a domnans elem. — Az Urániában ugyanekkor egy hatalmas arányú detektiv-sláger van műsoron: A mult titka cimen. A főszerepben Stuart Webbs a világhírű mesterdetektiv oly látványokkal lepi meg a közönséget, amilyenhez a legmagasabb fokú izgalomhoz szokott közönség sincs hozzászokva. A kiválóképpen szórakoztató detektiv-dramát pénteken mutatják be és szombaton marad az Uránia műsorán.

* A belgrádi királyi nászról készült felvételek kerülnek bemutatásra az Apolló-színházban. A káprázatos fényes eseménye ez napjainknak, amely az egész világ érdeklődését kiváltotta. Reánk nézve különös beccsel bírnak ezek a felvételek, mert közelről értenek benünket. A felvételek a belgrádi ünnepek legpompásabb jeleneteiről készültek és pontosan beszámolnak az egész esküvő lefolyásáról. Különös érdekessége a képnek, hogy a felvételek a román királyi ház megrendelésére készültek. Felhívjuk a közönség figyelmét erre a felvételre, amely aktualitása mellett különös művészi értékkel is bír.

* Csütörtökön az előadások ugy az Apollóban, mint az Urániában fél 5. fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

HIREK.

Kétszázötven millió nő.

(Emelkedett a nők többség.)

BERLIN. A statisztikai hivatal a „Wirtschaft und Statistik“ című folyóiratban adatokat tesz közzé, amelyekből kitűnik, hogy a nők többsége Európában majdnem mindenütt gyarapodott. Európa 475 millió lakosa közül körülbelül 250 millió a nő. Angolországban a nők többségének szaporodása jóval csekélyebb, mint Németországban. A francia hivatalos adatok szerint az 1922. év első negyedében a halálozások száma tizenhat megyében meglialadta a születések számát. A születések többségét csak két megyében állapították meg, főként 1921-ben még tizenegy megyében volt a születések száma nagyobb, mint a halálozások száma. Az Echo de Paris már azt látja, hogy a halálozások száma nemsokára 200.000-rel fogja meghaladni a születések számát és a sok gyermekkel megáldott családok erőyes támogatását követeli.

— Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki Urnapja miatt szombaton jelenik meg.

— Rascanu tábornok, az Avereu-kormány volt hadügyminisztere jelenleg Aradon tartózkodik. Innen a Hegyaljára megy, ahol Alevra volt szenátor vendége lesz.

— A magyar Csanádmegye új újságkara. Budapest. Csanádmegye alispánjává Tarnay Ivor főjegyzőt, főjegyzőjévé Vajda Jenőt, másodfőjegyzőjévé az ő helyére Vertán Endre aljegyzőt, aljegyzővé pedig Ring Béla másodaljegyzőt választották meg.

— Aradi író kitüntetés. A romániai írók szövetsége a napokban megtartott rendes évi közgyűlésén egy aradi román tanár és író értékes költői munkáját kitüntetésben részesítette. A kitüntetett aradi román író Alex T. Stamatiad, a Moise Nicoara liceum rokonszenves tanára. A tehetséges román író kitüntetését a Viitorul című bucarestii lap is hosszabban juttalmazta. A most kitüntetéssel jutalmazott költői munka nemrégiben hagyta el a sajtót.

— Az amnesztia hiányai. Bucaresti. Az Adeverul mai száma cikket közöl az amnesztia-rendeletéről és megállapítja annak nagy hiányait. Legnagyobb hibája az, hogy csak a régi román büntetőtörvénykönyvre s a katonai perrendtartásra hivatkozik, amiért is ez a rendelet az egész csatolt területen nem léphet életbe. Itt ugyanis a még érvényben volt törvények alapján lettek a vádlottak elítelve. A lap hangsúlyozza annak a sürgős szükségét, hogy terjesszék ki az amnesztiát a csatolt területekre is. (Rador).

— Vilmos eladta emlékiratait. Berlin. Vilmos excsászár eladta az emlékiratait egy amerikai konzorciumnak 50 ezer dollárért.

— Budapestem emelkedett a drágaság. Budapest. Az élelmiszerek árai rohamosan emelkednek. A községi fehér kenyér kilója 34, a barnaé 30, új hagyma 65, áttelelt burgonya 10, új burgonya 50, marhahús 180, borjúhús 230, sertéshús 260, zsír 220 korona kilója, tojás darabja 8.50, vaj kilója 420, új zöldség 60, uborka 120, tök 50, spenót 40, kelkáposzta 40, új kalarabé 8 korona.

Vasuti katasztrófa Herceghalmon.

(A gráci személyvonat lezuhant a töltésről.)

BUDAPEST. Ma délelőtt Herceghalom és Biatorbágy között a gráci személyvonat lezuhant a töltésről. A keleti pályaudvarról segrélyvonat indult nagy orvosi és ápoló személyzettel. A sebesültek számáról még nem tudnak, mivel a részletek még ismeretlenek. A lezuhant vonat tizenegy kocsiából állott és mikor a keleti pályaudvarról elindult, zsufojva volt utasokkal.

Ezzel az újabb szerencsétlenséggel kapcsolatban emlékeztetünk idézzük az Aradi Közlöny olvasóinak, hogy ez hat éven belül immár a második nagyobbszabású katasztrófa, melynek az ominózus Herceghalom a színhelye. 1916. december 1-én ugyanis Herceghalmon az a különvonat, mely a magyar főrendekkel és képviselőkkel Bécsből Ferenc József király temetéséről jött, összeütközött a szembejövő gráci vonattal. Az akkori katasztrófának sok sebesültön kívüli 66 halott volt az áldozata, köztük Thallóczy Lajos, híres magyar történetíró és az akkor okkupált Szerbia polgári kormányzója. A Ferenc József intézet ugyanezen a vonaton utazó heted- és nyolcadosztá-

lyos növendékei közül csak Éltető Dénes szászrégeni földbirtokos fia, Dániel, fizetett meg az életével. Az 1916-iki katasztrófa okozója a különvonat mozdonyvezetője, Vida János volt, aki dacára annak, hogy a szemafor lassítást jelezte, a vonatot mégis teljes sebességgel engedte rohanni. Vidát akkoriban el is ítélték hosszabb szabadságvesztésre.

Ujabbán jelentik Budapestről: A vasuti katasztrófa Biatorbágy és Herceghalom állomások között történt ma reggel a Budapestről elindult gráci gyorsvonattal. A kisakácerdőnél levő vasuti töltések mentén az akácok elején a kanyarodónál történt a katasztrófa. Eddig négy halotról és tizenkét súlyosan sebesültről érkezett jelentés. A gyorsvonat tizenegy személykocsiból, egy étkező és egy podgyázkocsiból állott. A vonat teljes sebességgel haladt, amikor sintörés következtében az utolsó kilenc kocsi kisiklott. A segrélyvonat visszaérkezését, mely az áldozatokat is magával hozza, a délutáni órákra várják. Bővebb részletek még hiányoznak.

— A kisantant husz éves szövetsége. Belgrád. A „Tribuna“ jelenti, hogy a kisantant belgrádi tanácskozásai teljes eredményre vezettek. Hétfőn délután a megbízottak 20 évre szóló katonai és politikai természetű egyezményt írtak alá. Ennek legfontosabb része a kisantant állami területi birtokának biztosítására vonatkozik. Politikai körökben nem számítottak ilyen hosszú lejáratu egyezményre, ami a kiszivárgott hírek szerint mély benyomást keltett.

— Felmentés az Erzberger-pörben. Offenburg. Az Erzberger gyilkosai elleni pörben Killinger százados fölmentették. Az esküdtek kimondták, hogy a százados nem mozdította elő a gyilkosok szökését.

— A szétválasztott esztergomi egyházmegye. Budapest. Az esztergomi egyházmegye elszakított részeinek adminisztrátorává a Szent-szék Jantauschi Pál nyitraudányi plébánost nevezte ki. A kinevezés nem jelenti Esztergom főegyházmegye végleges földarabolását, azonban megszünteti az esztergomi érseknek püspöki joghatóságát csehszlovák területen. A megoldásnak ez a formája nem újdonság, miután a Romániához csatolt csanádi püspökség magyarországi részeinek adminisztrátora a makói plébános.

— Utlevelek. Az aradi államrend őrség utlevélosztályán pénteken a következők vehetik át utlevelüket: Diamand Sándor, özv. Apor Józsefné, Verzár Mártonné, Bartha Károly, Vinkler Sándor, Ludovik Móric, Maros Vilma, Varga Kálmán, Diószilágyi Dezső, Mészáros Frigyes, Mészáros Mária, Mészáros Helen, Rajz Magda, Fleiszlg Bernát, Krausz Leopold, Böhm Géza, Krisztyó Jánosné, Karácsonyi Szidónia, Zima Tibor, Kell Rudolf. Falus La-

jos, Fehér Gábor, Jonescu Constantin, dr. Neumann Miksa, Berta Albert és Rácz József.

— Nagy érdeklődés a Kornis-ügy főtárgyalása iránt. A Kornis-ügy június 27. és 28-iki főtárgyalását olyan óriási érdeklődés előzi meg, hogy az ügyészség hasonlóan a Chera-féle ügyhöz, ezt a főtárgyalást is a nagy esküdtszéki teremben fogja megtartani. Az ügyészség ezután is értesíti az érdeklődőket, hogy a tárgyalás nyilvános lesz, amelyre mindenki eljőhet. Külön belépti je gyeket azonban nem adnak ki.

— Június 2! Mindenki jegyezze meg jól ezt a dátumot! Az Aradi Fehérkereszt Gyermekvédő Egyesület június hó 2-án rendezi nagyszabású Maros-ünnepélyét, amely páratlan lesz a maga nemében. Káprázatos, fényben uszó Tündérváros képet fogja nyújtani a művésziesen dekorált Marospart. Enni-innivalókról és a legkellemesebb szórakozásról gondoskodik az agilis rendezőség. Aradváros jótékony közönségének igazi világvárosi élvezetben lesz része a Maros-ünnepélyen.

— Félholtra vert képviselőjelölt. Budapest. Jeney József marostordai földbirtokost, akit mint képviselőjelöltet Tamássy Árpád tábornok támogatott, a körmendi választókerületben tartózkodásakor tett autóján homlokcsontján kövekkel oly súlyosan megsebesíteték, hogy most a körmendi kórházban vívódik a halállal. A szerencsétlenül járt képviselőjelöltet Csörötnök közönségnél dobálták meg, ahol az autó utját az ellenpárt emberei kövekkel is eltorlaszolták.

— Öngyilkos aggastyán. Almáson Triff Simon 71 éves parasztember tegnap felakasztotta magát és azonnal meghalt. Tettének oka egyelőre ismeretlen. Az esetről azonnal jelentést tettek az aradi ügyészség-

nek, amely a holttest eltemetésére megadta az engedélyt.

— Felmentették a bécsi olasz missziót. Bécs. Az olaszországi Pisztyolyából jelentik, hogy a bécsi misszió volt tagjait, akiket különböző visszaélésekkel vádoltak, az ottani törvényszék felmentette.

— Gyermekkosci fekvő és sport 300 leltől kezdve, gyermekszék, nyugágy, teniszverő és labda, football, utazási cikkek nagy választékban Hegedűs cégnél. Arad, Bul. Regina Maria 10.

— Az aradi autótúra-ut. A bucarestii Autóklub kirándulói buszautomobilon június huszonegyedikén haladnak Aradon keresztül. Az Autóklub azzal a kérelemmel fordult a város vezetőségéhez, hogy az ujaradi hidon áthaladó automobilohtól ne szedjen adóvámot, hogy az autók akadálytalanul folytathassák utjukat. A város helyt adott a klub kérelmének.

— Magyarországon is esett. Budapest. Tegnap és ma nagy eső volt, azonban ez még nem a várva-várt és az erősen szükséges országos eső volt.

— Állami munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást nyerhetnek: 24 butorasztalos Bucarestibe, 3 Jassyba, 2 Craiovába, 39 mindenesnő Galacba, 2 Craiovába és 22 kádár Ora dea-Marera (Nagyváradra).

— A faexport feltételei. A minisztertanács a napokban foglalkozott a faexport kérdésével, amelynek eredményeképpen legközelebb miniszteri rendelet fog megjelenni. A miniszteri rendelet értelmében a faexportörököt arra kötelezi az állam, hogy az általuk termelt famennyiség 50 százalékát a maximális 1500 leies vagyononkénti árban az államnak, vagy az állam által kijelölt városoknak adják át.

— Helyreigazítás. A sinaiai gyógy szereszkongresszuson megjelentek között pótlólag megemlítjük még dr. Földes Béla aradi gyógyszerészt.

— Hogy szabad szeszt denaturálni? Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma rendelet érkezett, hogy a denaturált égőszeszt ezután nem szabad kétránnyal denaturálni. hanem a régi királyságnak Dermanesti nevű városából kell hozatni denaturáló szert és ezzel kell a denaturálást végezni. Száz liter szeszhez 3 liter kell adni ebből a denaturálószerből.

— Elfogott vasuti zsebtolvaj. Bány József utazó zsebtolvajt nemrégén tartóztatta le a rendőség éppen akkor, amikor a nemzetközi gyorsvonat egyik fülkéjében utazó urtól 6400 lelt ellopott. Mikor el akarták fogni neki ugrott az őt igazoltató rendőrtisztnek, aki csak nagynehezen tudott megszabadulni a renitenskedő zsebtolvaj támadásától. Kihallgatásakor előadta, hogy oradea-marei kereskedő, aki csak véletlenül került itt esávéba. A rendőség megkeresésére tegnap azután válasz érkezett, amely előadja, hogy az elfogott zsebtolvajt a budapesti rendőség is körözi, a magyar fővárosban még a kommun alatt elkövetett visszaéléseiért. A vizsgálóbírószék előzetes letartóztatásba helyezte.

Razzia. Az aradi államrendőrség tegnap éjszaka a pénzügyigazgatóság megbízottjaival kisebb vendéglőkben és éjjeli mulató helyeken razzia tartott. A razzian különféle szabálytalanságoknak jöttek nyoma. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

A vagyonfosztogatás. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi államrendőrségnél több nagy szabású vagyonfosztogatásról tettek feljelentést. A rendőrségnek sikerült a tetteseket elfogni és a házkutatás alkalmával nagy mennyiségű szövetet talált. A rendőrség felhívja az érdekelteket, hogy a hét végéig különféle minőségű szövetet, amely a vagyonfosztogatásból ered, tekintse meg a rendőrségen az első emelet 16. számú ajtó alatt, ahol igazolt tulajdonosait átvesztetik.

Hiányos az amnesztia.

(A nemzeti párt súlyos kritikája.)
CEUJ. Az Erdélyi Nemzeti Párt végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén Maniu Gyula elnökletével hosszasan foglalkozott a lezajlott képviselőválasztásokkal. A végrehajtó bizottság visszatartotta a liberális pártnak a fuzúra vonatkozólag tett javaslatát és elfogadta a következő határozati javaslatot:

Követeli a kormány azonnali távozását, a törvénytelen liberális parlament feloszlatását, új semleges, vagy semlegesített választási kormány kinevezését, amely a törvényességnek teljes betartásával és a választás szabadságának garantálásával szabadon választott igazságos és erkölcsös úton szervezett népképviseletet hozna létre.

A gyűlés helyesli a királyi amnesztia rendeletét, amellyel véget vetnek a politikai üldözéseknek. El kell azonban ítélnie azt a módszert, amellyel ezt a rendeletet szerkesztették. Az amnesztia rendeletnek szerkesztett és alkotmányos hiányai vannak, mert a változott politikai viszonyokat nem respektálja és nagy ellenmondással is vannak, amennyiben olyanok is amnesztiaiban részesülnek, akiknek vétsége nem kerülhet a rendelet kegyelmi pontozatai alá.

Az állandó választmány tudomásul vette elnökének a politikai helyzetről előterjesztett jelentéséről és felhatalmazta, hogy az ellenzék vezetőivel tovább folytassa a megkezdett tárgyalásokat egy olyan közös akcióra vonatkozólag, amelynek célja a jelenlegi kormány eltávolítása. Ugyanígy felhatalmazta az állandó választmány a párt központi irodáját, hogy az egyezmény ratifikálása, továbbá az Alba Julian tartandó pártkongresszus napjának kitűzése végett a végrehajtó bizottságot a kellő időre hívja össze.

Nem lehet segíteni az aprópénzhiánynon.

(Margineantu pénzügyigazgató a közönséget okolja.)

Nemrégiben kapott az aradi állami adóhivatal aluminium aprópénzt, 25 és 50 banisokat. A már másodízben kapott aprópénzkiadományt az állami adóhivatal rövidesen forgalomba is hozta, de ugyanaz a sors érte a második kiadományt is, mint az első. A forgalomba került aprópénzt a közönség nem adta tovább, hanem elrejtette abban a hitben, hogy annak anyaga értékesebb mint a ráirt névérték. Tehát hiába kapott Arad és Áradmegye már két ízben aprópénzt nagyobb mennyiségben, aprópénz nincs forgalomban. Ma kérdést intézett az Aradi Közlöny ma

katársa Margineantu Titus pénzügyigazgatóhoz, hogy az ismételten beállott aprópénzhiánynon milyen módon fog segíteni. A pénzügyigazgató kijelentette, hogy ismételten kért aprópénzkiadományt, de ha a közönség megint elrejtíti a hozzákerülő aprópénzdarabokat, akkor hiába kér akármenyt is, az aprópénzhiánynon lehetetlen segíteni. Tehát csak egyedül a közönség az oka annak, hogy sincsen aprópénz, mert abban a téves hitben van, hogy az aprópénz anyaga értékesebb, mint a névértéke.

A mayerlingi tragédia.

(Ujabb megvilágításban Rudolf halála.)

— Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségéről.

Örök témája marad a mayerlingi tragédia a rejtelmeket kutató népiantázisoknak s bár az események rég túlfaladták Rudolf trónörökös sorsát, a titokzatos esemény körül egyre több és több legenda szövődik anélkül, hogy csak egyik is fellebbentene róla a fátyolt. Legújában bécsi forrás Sylvester Blume tollából közöl „leleplezéseket” a királyi haláláról. Így mindenekelőtt Wöfling Lipót könyvéből mutatja ki, hogy a mayerlingi katasztrófára vonatkozó adatai csak pletykák, Wöfling ugyanis azt állítja, hogy Rudolfot a szép Vecsera báróné unokafivére és vőlegénye, Baltazzi Hektor ölte meg. A bécsi társaságban azonban mindenki tudja, — ugy látszik Wöflinget kivéve — hogy Baltazzi Hektor felesége egy Ugáte grófnő volt, sőt hogy Baltazzi fivére, Arisztid nős ember. Ezek tehát annál kevésbé ölheték meg Rudolfot, mert mindkettőjükkel Ferenc József később szóba is állt, amit fiának gyilkosaival a büszke és keményszivű uralkodó aligha tett volna meg. Hogy a Baltazziak mégis ott voltak Mayerlingben azon a bizonyos januári éjszakán, azt igen könnyű megérteni, ha ismerjük azt a hangulatot, mellyel a kúri körök a szép Mary báróné iránt viselkedtek. A társaságban ugyanis a trónörökös szerelme Vecsera báróné iránt nyílt utók volt s a „komtesz körök” egyre jobban visszahúzódtak a kompromittált baronesztől. Vecsera báróné a tenyegető társadalmi botrányt úgy akarta elkerülni, hogy egyre jobban sürgette Rudolfot arra, hogy váljon el a feleségétől és vezesse őt oltárhoz. A királyfi valóban érdeklődött is Rómában a válás lehetőségei iránt, a Vatikán azonban nemcsak hogy elzárkózott a kívánság elől, de jelentést is tétetett az úgyról az ural

kodónak. Ekkor Ferenc József igen energikusan követelte fiától, hogy szakítson Vecserával. A király érveit állítólag meggyőzték Rudolfot, aki szavát adta, hogy elhagyja szerelmét. Így meséli a történeteket Margutá is könyvében, aki értesüléseit azzal a meglepő fordulattal egészíti ki, hogy Vecsera csak véletlenül halt meg egykedjűleg Rudolfval, akit egy a feleségére féltékeny erdész ölt meg, a báróné pár félórával előzőleg öngyilkos lett. A trónörökös eszerint közölte Vecserával, hogy szakíts vele és hogy a szakítást megkönnyítse, Mayerlingbe ment vadászni, vagy egy újabb kalandrá. Nyilvánvaló, hogy a báróné ide azért utazott utána, hogy Rudolfot elhatározásának megmásmítására bírja s mikor nem sikerült, mérget ivott.

Larisch grófnő tudvalevőleg azt állítja memoárjában, hogy Rudolf a bárónóval együtt öngyilkos lett s hogy erre a lépésre nemcsak a szerelm, hanem az a félelem késztette, hogy az uralkodó rájön arra a politikai konspirációra, melybe a királyfi belesodródott. . . . Ez szemből Blume és Margutte kétségbevonják az öngyilkosságot s inkább hisznek abban a feltevésben, mely szerint egy erdész volt a gyilkos, akinek feleségét a lobbanekony természetű trónörökös otrómolta.

Operaező és énekeső.

(Kertész Vilmost elővezették.)

Aradon kellemesen emlékeznek vissza Kertész Vilmos operaezőre, aki tavaly ősszel több estén át vendégszerepelt az aradi színházban. A temperamentumos művész tagja volt az oradeamareli színháznak. A Zsidóné című opera egyik próbáján kellemetlen incidens játszódott le, a melynek a bíróság előtt lesz folytatása. Amikor a főszereplő Fáy Annie éppen a nagy áriát énekelte, Kertész Vilmos hangosan azt a kijelentést tette kollégái előtt, hogy „ilyen bűdös hangot még nem hallottam.” Fáy Annie, aki művésznői becsületét és énektudását mélyen megsértve látta a

kijelentés folytán a színházi törvénysszéken kívül a járásbírószágon is vádat emelt Kertész ellen súlyos becsületsértés címén. A járásbírószágon szombatra tüzték ki a színészek közötti becsületsértés ügyében a főtárgyalást. A tárgyaláson azonban csak a felperes Fáy Annie jelent meg és Kertész Vilmos távol maradt. Minthogy a vádlottakat védekezés nélkül nem lehet elítélni, a bíró a tárgyalást június 13-ára halasztotta el és egyben elrendelte Kertész Vilmos karhatalmiag történő elővezettetését.



Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutáarak. (Június 14.)
Dollár 148, márka 0.50, szokol 2.95, dinár 2.10, magyar korona 0.17, budapesti kifizetés 6.50, bécsi kifizetés 102, berlini kifizetés 0.50, prágai kifizetés 2.95, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Június 14.)
Berlin 165, Newyork 525, Milano 2605, Prága 1005, Budapest 53, Zágráb 183, Bucuressti — Varsó 12, Bécs 2.60, lebélyezett osztrák korona 2.87.

Budapesti kurzusok. (Jún. 14.)
Napoleon d'Or 3800, dollár 998, márka 319, osztrák korona 6.10, leu 662, szokol 1975, dinár —

Zürichi zárlat. (Június 14.)
Berlin 170, Newyork 525.5, Milano 2610, Prága 1005, Budapest 50, Zágráb 183, Bucuressti — Varsó 12, Bécs 3.25, lebélyezett osztrák korona 3.75.

— Az Osztrák Magyar Bank megkapja a francia bankoknál lévő letéteit. Bécs. Az Osztrák-Magyar Bank likvidátorai Párisba utaztak, ahol az Osztrák-Magyar Bank másodfokon megnyerte azt a pörte, amelyet a Franciaországban levő és a háboru elején letoglalt biztosítási letéteket kezdtek meg. A letéteket azonban az utódállamok kapták közvetlenül, a részvényesek egy fillért sem látnak belőlük.



Aki nyaralni, vagy hűrdőre megy, ép ugy olvashatja az „Aradi Közlöny”-t mint odahaza. A kiadóhivatal bárhova — külföldre a bélyegköltés megtérite mellett — utána küldi t. előzetőinek az „Aradi Közlöny”-t.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felet.
Konzervát: Dr. Romul Mager

JUNGHANS
Ébresztő, zsebóra, zsebbiztosító és ingaórák a legjobbak! — Minden óra és ókszerüzletben, vagy pedig:
Márkus István
Óranyereszkodónál Arad, Bulevardul Rogele Ferdinand (Boree Béni-tér) 8. szám beszereszeték. 2728

Jegyezzük fel, hogy Neuländer és Kohn cég telefon száma 821.

Minden modern háztartásban kell

GÁZ

főző sütő vasaló fürdő

MATTEINE poloska és molyirtó

vállalat Arad, Bulev. Regela Ferdinand (Boros Béni-tér) I. 2578

Elvállalja szobánként 60 Leiert egy évi jótállással a poloska és molyirtását. Poloskairó szesz kapható.

Eladó! 2 moket fotel, 1 díván uriszobába 3000 lei, 1 szalonnagarnitúra 8 drb. 3000 lei, 1 szétnyitható játékasztal, komplett sakk, dominó, tábla játékkal, zsetonokkal 1500 lei, kitűnő „Minerva” cipészgép 2500 lei, hálészobák, antik butorok stb. stb. mélyen leszállított áronok.

Veszek butort, szőnyegeket, csillárt, varrógépeket, tükröt, lószerszámot, férfiruhát, bőrdandót, utazótáskát, ágyneműket, terítőket stb. stb. hívásra házhoz is megyek.

A. Schächter, Piata Plevnei (volt Árpád-téren) No. 5. szám. 2641

Virág-palánta

Vanília, Saloca, Ageratur, Lobelia, Begonia, Petuesia stb., valamint nagy választék Pelargonium s sok szabadföldi és szobai növényekből. Beszerezhető:

Szabó kertész-gazdasága, Pancota. 2238

Alkalmi vételek!

Belvárosi két utcára nyíló bérház 95 ezer Leiert, 60 ezer Lei készpénzzel átvethető. — Ház fűszerüzlettel, italmérséssel, 65 ezer Leiert, 45 ezer Lei készpénzzel átvethető. — Ház fűszerüzlettel, italmérséssel, 55 ezer Leiert, 35 ezer Lei készpénzzel átvethető. — Fűszerüzlet piac-téren lakással. — Bármilyen üzletnek alkalmas helyiség Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-téren). — Gazdálkodásra és gyáralapításra alkalmas házak és telkek. — Bér- és magánházak, hozzártartozó 2-3-4-5 és 6 szobás lakásokkal. Díjtalan felvilágosítást nyújt **HAÁSZ ALBERT** irodája, Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. sz. Magyary-ház. 11763

Reusz Sándor

a „Timisoarai Polgári Sertőzde R.-T.” főraktára Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 5. szám.

Jégyári üzemét megkezdte.

Jégkiadás reggel 6-8-ig, 1228 este 6-8-ig, 4 táblán felül házhoz szállítva. **Egy tábla súlya 13¹/₂ kg.**

Keresünk Vata de jos (alvácai) üzemünkhöz

könyvelés és levelezésben is jártas óvadékkal rendelkező 2697

pénztárnokot augusztus 1-re való belépésre.

Román nyelv ismerete szükséges. Az eddigi működést feltűtető ajánlatok

Seidner Bernát és Fia

erdőüzem központi irodájába Arad, Str. Eminescu (Deák Fe.-u.) 32. küldendők.

Selyem és textilárú

Kereskedelmi részvénytársaság

BUDAPEST, V. Bálvány-u. 16-18

Fiók: Bernhard Holtscher, WIEN, I. Kohlmesseergasse 5. 2726

Transito raktárából

ajánlja a következő cikkeket a legolcsóbb napi áron

- | | |
|-----------------|------------------------------|
| Mintás foulard, | Selyem és gyapju tricót, |
| Mintás Twill, | Satin de chiné, |
| Crépe de chine, | Duoiesse mousslin és brocat. |
| Crépe Georgette | |
| Crépe Maroquine | |



PFAFF

varrógépek, Hannoveri

Continental

kerékpárgummi jutányosan kaphatók kizárólag 2730

Hammer Vilmosnál,

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 5-6.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az Aradi Szervezett Pincérmunkások Szakcsoportja pályázatot hirdet az ügyvezetői titkári állásra. 1400, vagyis egyezer és négyszáz lei havi fizetéssel. Csak a szakmához tartozók pályázhatnak. Megkivántatik, hogy a pályázó a román és magyar nyelven ügyszobában, mint írásban, valamint az irodai ügykezelésben kellő jártassággal bírjon. Az állás folyó évi július 1-ején elfoglalandó és három havi próbaidő után véglegesítetik. 2727

Arad, 1922. június 12.

A VEZETŐSÉG.

Kifutó fiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Szücsök és szörmekereskedők

mindenfajta tengerentuli és római

juhborókat

nyersen, elkészítve és festve valamint mindenféle

szörmét

beszerezhetnek

ALTER DÁVID utóda

kir. udvari szállítónál.

ALAPITVA 1847.

2429

BUCURESTI, Str. Oituz (Covaci) 10. sz.



POSTVEN
világhírt iszapforrással ismét kényelmesen elérhető. Közvetlen gyorsvonat Budapestről és Kassáról. 2594

Romániai vendégeknek magas valutaközvetmény

Információt nyújt (vizumbeszerzést, pénztutalást stb. illetőleg is) erdélyrészi vezérképviselőt:

„RECLAMA” Cluj,

Piata Unirei 4. Vidékiekkel prömpit levelezés

CSUZ, KOSZVÉNY, ISCHIAS.

első gyógyhelye. —: „Reclama” No. 1920

Földbirtokot

200 hold nagyságú, teljes felszereléssel (fundus instructus) kastélyval vagy lakóházzal, azonnali

megvételre keresek.

Részletes ajánlatokat csakis eladóktól, német nyelven, az ár pontos megjelölésével „Bánát” jellegre Bokor, Benkő és társa hirdetőirodájába, Budapest V., Dorottya-utca 7. kérek.

11992

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cseh (Koleszváról) vagy Bucurestiből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hirlapiroda szerez.

A Kádár-féle kerthelyiségben

minden este elsőrendű cigányzene, ma esztőtörtökön és szombat minden vasárnap este az „Astra” waggongyár zenekara tart hangversenyt. — Elsőrendű konyha Kiváló italok! Pontos kiszolgálás! Olcsó árak! Abonnensek felvételnek. 1235

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjért szavatoljuk... Az apróhirdetéseket előre kell fizetni... A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg 7 lei 50 bani.

Házasság

HUSZONKILENC ÉVES csinos, lakással rendelkező elvált asszony ismeretség hiányában ezután óhajt megismerkedni házasság céljából kereskedő, vagy jobb iparossal. Leveleket „Elvált asszony” felicére kiadóhivatalba kér. 2724

Alkalmazás

ROMÁN, német és magyar leírásokat vállalni otthonra utuló. Cim a kiadóhivatalban. 400

ÜGYES SZOBALEÁNY azonnalra, legkésőbb június 15-re felvételnek. Cim a kiadóhivatalban. 500

MINDENES leány vagy bejáróné jó bizonyítvánnyal felvételnek Strada Constantinului (Barfány-utca) 23. I. em. jobbra. 1

NÉGY középiskolát végzett fiú, kinek jó irása van, mint gyakornok alkalmazást nyer. Ajánlatok „Kezdő” felicére a kiadóhivatalba kér. 3500

ÜGYES fiatal leány vegyeskereskedés-és italmérésbe felvételnek. Merkoviits Ida, Calea Saguna 52. 2734

MAGANYOS IDŐSEB NŐ házvezetőnőnek ajánlikozik idősebb magányos urhoz vidékre is megy. Geréb Istvánné Strada Moise Nicoara (Petőfi-utca) 11. 2116

MOLNARI ÁLLÁS betöltésére, vagy kisebb malom vezetésére vállalkozik csakis vidéken ügyes szakember. Cime Wallinger hirdetőjében. 12356

MINDENES FŐZŐNŐ jó fizetéssel felvételnek Meer festéküzlet. 2736

HÁZVEZETŐNŐNEK menne magányos urhoz, esetleg vidékre is, intelligens sorsüldözött fiatal asszony. Szerény igényű a díjaz megkereséseket Wallinger hirdetője továbbá. 12356

NEVELŐNŐ, lehetőleg németül tudó, jó fizetéssel felvételnek. Cim Wallinger hirdetőjében. 12356

APOLÓNŐNEK ajánlikozik házasok sok évi gyakorlattal bíró nő. Cime: Wallinger hirdetőjében. 12356

KERESKEDŐ SEGÉD festékszakmában járta, felvételnek. Meer festéküzletben. 2677

JOBB 80 év körüli nő anyakeltyettesnek, házvezetőnőnek, esetleg magányos urhoz ajánlikozik. Vidékre is elmegy. Ajánlatokat „30 éves” felicére a kiadóhivatalba. 2741

RŐFŐS KERESKEDŐ SEGÉD azonnali belépésre felvételnek. Cim a kiadóhivatalban. 2742

KÖZÉPKORU tisztességes szakácsnő vidékre közöskonyha vezetésére keresetik. Ajánlatokat Butorgyár (Borosjenő) címre küldendők. 2717

ÜGYES SZOBALEÁNY azonnali belépésre keresetik. Apatelek-küldő. 2718

Vétel és eladás.

NYÁRI IDÉNYRE granadinek és mosó-árak olcsón szerethetők be Strasser divatárnyházában. szombati a Lutheró-nus-templommal. 2516

GYERMEKÁGY. kisebb szőnyegek, vas ág, gobelin képek (szővött), utazó kosár jutányosan eladó. Megtekinthető 2-3-ig Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 17. ajtó 17. 2725

PALISANDER ebédlő költözéskor miatt sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2729

HASZNÁLT kerékpárokat megvételre keres Koch Dániel Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 42. 2723

FEKETE ébentel rövid zongora elsőrendű bécsi gyártmány eladó. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 51. 2736

FRISS Salvator, Málnási Mária és keserűvizek értékesít. Kardos. Gyógyvízkereskedő, Arad. 2739

MODERN világos hálószoba eladó. Piata Sft. Sava (Kelemen-tér) 6. szám., Szerb-paletta, földszint 7. szám. 2737

VESZÉK rövid ideig „Transylvánia” olpgyár részvényeket. Cim Wallinger hirdetőjében. 12356

PÉRFIRUHA eladók Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 39. földszint 3. 12498

EGY kisebb bégarnitúra, konsol-tükör, szőnyeg, konyhagarnitúra eladó. Strada St. Gheorge (Dessau-utca) 40. 1740

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Vilegrafeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZÉK ezde új szőnyeget, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11896

ELADÓ elsőrendű zongora és harmonium Strada Unirei (Fábián Gábor-utca) 2. szám. 2672

MINDENKINEL TÖBBET FIZETUNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perza szmírna argamant-szőnyegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért modern és antik dísz tárgyakért japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi részlegért Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orf. ay-palota. 11911

TEKERCS CSOMAGOLÓ PÁPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszereshető Kneszler papírkereskedőnél Str. Tudca (Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

EZERKETSZAZ KÖTET antikvár francia regény olcsó árban egyenként is kapható Kerpelnél. 12191

ARANYAT magas áron vesznek. Reiner József Lutheránus templom mellett. 12301

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kínai dolgokat, antik butorokat festményeket, mindennemű ezüst tárgyakat, perza és szmírnaszőnyegeket dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Elő-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

HASZNÁLT ÓLOM megvételre keresetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingyatlan.

ELADÓ Calea 5. Vanatori (Kürtösi-ut) 16 számú ház. Bővebbet Str. Strugurilor (Szőlő-utca) 1. szám alatt. 2515

MAGANHAZNAK, gyártelepnek, gazdálkodásra alkalmas nagy ház 5 szobás lakással, repatriálás miatt sürgősen eladó. Piata Luptei (Szent Péter-tér) 7. 2788

MAGANHAZ kétszobás lakással, kerttel, nagy raktárhelyiséggel eladó. Bővebbet: Str. Mana de aur (Aranykőz-utca) 14. 12956

Ellátás.

KÉT FIATALEMBER teljes ellátást kap nat. Cim a kiadóhivatalban. 2733

INTELLIGENS fiatal ember teljes ellátást keres belvárosban. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12357

Külföldi.

EZERJÖFŐ gyomorrelaxir páralha hatású szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger felfúvottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerár Aradon. 10831

MINDENFÉLE modern hajmunkák legolcsóbban Fischernél, Strada Marasesti (Kossuth-utca) 58. Haját vesznek. 2604

JUNIUS TIZENÖT. HAT női fehérnemű garnitúra kisorsólása rendezet folytán alkalmasított újabb engedélyig. 2732

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni úgy feladhata a következő helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)

„KELET” hirlapfelvételi és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.

HAAZSZ ügynöksége Strada Romanului (Zrínyi-utca) 6.

MANDL, Boulevardul Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

SZERMAI adványteli irodája Str. Tribunalu Arento (Damjanich-utca) 14.

M. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Boulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

MANOMETER és műszerek javítását vállalunk: GASPÁR műszerész ARAD. Str. Moria 1. Postán küldi javításokat pontosan eszmelők. 12301

Megvételre keresek szép magánházakat 11573

Eladók szép bérházak, kortársi telok, épülettel jutányos áron. Kölcsönököt előnyös feltétellel kieszközölök Szücs F. Vilmos, Arad Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. sz.

Brillians köveket, platina, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz: Hirsch Jenő grás és ékszerész Strada Metianu (Forsay-utca) 12125

TATRA-OTTHON előkelő családi panzió Adók részére, a Tatra legcsendesebb telepe. Kiváló konyha. Híró-Kupa. Olcsó árak. Cim: Relohartné Tatra-Otthon via Poprad-utca.

TALPAK, BOROK, SZANDALOK nagyban előruháta. Vissonteladókknak óriási árkedővevény. TAFROF SEBESTYEN-nél, viadukttal szemben AZ IGAZI UTAT! Hamburg 6. Postafiók. 12281

TERNOLIT PALÁVAL van fedve a Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 2. számú ház. 2175

POSCEI áruháza Arad Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 3. Párisi granadin- és markiset-uidonságai megérkeztek. Mintánként és szinenként csak egy-egy ruhára való. 12367

Kerékpárosok figyelmébe! Extra prima kerékpár-tümió 40 Leiki kezdve. Kerékpár köppenek 130 Leiki kezdve kaphatók. Alkatrészek és javítások legolcsóbb beszerzési forrása 12357 Strada Brancoviciu (Lázár Vilmos-utca) 3.

Reklamok az Arad Nyomda Vállalat reklámjainak gémén. Kiadóhivatalban Aradi Nyomda Vállalat